

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 175/1997

"Τροποποίηση π.δ. 70α/88 «Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμίαντο κατά την εργασία» (31/A) σε συμμόρφωση με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ"

(Φ.Ε.Κ. 150/A/15-7-1997)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
 - α. των άρθρων 1 (παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5) και 3 του ν. 1338/83 "Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου" (34/A) όπως τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με το άρθρο 6 του ν. 1440/84 "Συμμετοχή της Ελλάδας στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού EURATOM" (70/A) και με το άρθρο 65 του ν. 1892/90 "Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις" (101/A) και
 - β. της παραγράφου 2 του άρθρου δευτέρου του ν.2077/92 "Κύρωση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην τελική Πράξη" (136/A).
2. Τις διατάξεις των άρθρων 1 (παράγραφος 3) και 36 του ν. 1568/85 "Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων" (177/A) .
3. Τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 1836/89 (79/A) "Πρωώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις".
4. Τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 2224/94 "Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις" (112/A)
5. Την αριθ. ΔΙΔΚ/Φ4.4.1/21566 "Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης".(ΦΕΚ 932/10-10-1996 τ.Β').
6. Την αριθμ. 10/9-10-95 γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.
7. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του ν. 1558/85 "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα" (137/A), που προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 2081/92 "Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων κλπ." (154/A).
8. Οτι με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος δεν θα προκληθεί πρόσθετη δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή του κρατικού προϋπολογισμού ή προϋπολογισμού ΝΠΔΔ, δεδομένου ότι οι δαπάνες εντάσσονται στα πλαίσια των ήδη εγκεκριμένων προϋπολογισμών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 39 του ν. 1836/89, ο οποίος έχει επεκταθεί και στο Δημόσιο.
9. Την αριθμ. 107/13-3-1997 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης, Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας περί υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων προς τις διατάξεις της οδηγίας 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 1991 (Ε.Ε. L.206/16/ 29-7-1991) "Για την τροποποίηση της οδηγίας 83/477/ΕΟΚ για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμίαντο κατά την διάρκεια της εργασίας (δεύτερη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ)".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄**Τροποποίηση π.δ. 70α/88****Άρθρο 2**

Το άρθρο 1 του π.δ. 70α/88 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 1**Αντικείμενο-Πεδίο εφαρμογής-Ορισμοί**

1. Το παρόν προεδρικό διάταγμα έχει ως αντικείμενο την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια τους περιλαμβανομένης και της πρόληψης των κινδύνων αυτών που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεση, κατά την διάρκεια της εργασίας στον αμίαντο. Οι διατάξεις του εφαρμόζονται επιπλέον των γενικών διατάξεων για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας που ισχύουν κάθε φορά.
2. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα (βιομηχανικές, γεωργικές, εμπορικές, διοικητικές, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, αναψυχής κλπ.).
3. Για την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος στο Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και ΟΤΑ ισχύουν και οι ιδιαίτερες ρυθμίσεις της ΚΥΑ 88555/3293/88 "Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ" (721/Β) που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89 "Πρώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις" (79/Α).
4. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν εφαρμόζονται στο ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και στο οικιακό υπηρετικό προσωπικό. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να εξασφαλίζεται, όσο αυτό είναι δυνατόν, η ασφάλεια και η υγεία του ως άνω προσωπικού, εν όψει των στόχων του παρόντος.
5. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος νοούνται ως:
 - α. **Αμίαντος:** Οποιοδήποτε από τα παρακάτω ινώδη πυριτικά ορυκτά:
 - ακτινολίθος αριθ. μητρώου 77536-66-4 (*) του CHEMICAL ABSTRACT SERVICE (CAS),
 - αμοσίτης ή γρυνερίτης αριθ. μητρώου 12172-73-5 (*) του CAS,
 - ανθοφυλλίτης αριθ. μητρώου 77536-67-5 (*) του CAS,
 - κροκιδόλιθος αριθ. μητρώου 12001-28-4 του CAS,
 - τρεμολίτης αριθ. μητρώου 77536-68-6 (*) του CAS,
 - χρυσότιλος αριθ. μητρώου 12001-29-5 του CAS,
 και κάθε μίγμα που αποτελείται από ένα ή περισσότερα από αυτά.
 - β. **Αρμόδια επιθεώρηση εργασίας:** Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (τα Κέντρα Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου ή οι Διευθύνσεις επιθεώρησης εργασίας και οι Διευθύνσεις απασχόλησης με τα αρμόδια Τμήματα τεχνικής και υγειονομικής επιθεώρησης εργασίας ή τα Τμήματα και Γραφεία επιθεώρησης εργασίας κλπ) σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας."

Άρθρο 3

1. Το άρθρο 2 (παράγραφος 1) του π.δ. 70α/88 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Για κάθε δραστηριότητα που ενδέχεται να συνεπάγεται κίνδυνο έκθεσης στη σκόνη από αμίαντο ή από υλικά που περιέχουν αμίαντο ο εργοδότης οφείλει:

- α. Να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Στην εκτίμηση αυτή προσδιορίζεται η φύση, ο βαθμός και η διάρκεια της έκθεσης των εργαζομένων, ώστε να είναι δυνατό να αξιολογούνται όλοι οι κίνδυνοι για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων και να καθορίζονται τα ληπτέα μέτρα.
- β. Να διενεργεί μετρήσεις του αμιάντου στον αέρα των χώρων εργασίας (έλεγχος περιβάλλοντος).
- γ. Να λαμβάνει και να τηρεί γενικά μέτρα πρόληψης (τεχνικά και οργανωτικά).
- δ. Να κάνει γενική ενημέρωση των εργαζομένων."

2. Στο άρθρο 2 (παράγραφος 3) του π.δ. 70α/88 μετά τη φράση "σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1568/85" προστίθεται η φράση "και του π.δ. 17/96 "Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ"

Άρθρο 4

Το άρθρο 4 (παράγραφος Α6) του π.δ. 70α/88 αντικαθίσταται ως εξής:

"6. Απαγορεύεται η εφαρμογή του αμιάντου με τη μέθοδο του ψεκασμού (flocage) καθώς και οι δραστηριότητες που συνεπάγονται την χρησιμοποίηση χαμηλής πυκνότητας (μικρότερης του 1g/cm^3) μονωτικών ή ηχομονωτικών υλικών που περιέχουν αμιάντο".

Άρθρο 5

Το άρθρο 6 (παράγραφος 1) του π.δ. 70α/88 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Αν από τις μετρήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 2 διαπιστωθεί ότι η έκθεση των εργαζομένων στον αμιάντο χωρίς τη χρήση ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού, μετρούμενη ή υπολογιζόμενη σαν μέση χρονικά σταθμισμένη τιμή για 8ωρη ημερήσια εργασία, βρίσκεται σε επίπεδα:

- για τον χρυσότιλο, ίσα ή μεγαλύτερα από 0.20 ίνες/cm^3 , για εργασίες με καθημερινή έκθεση ή/και ίσα ή μεγαλύτερα από μία αθροιστική δόση $12 \text{ ινοημερών/cm}^3$ επί τρίμηνη περίοδο για εργασίες που δεν επαναλαμβάνονται καθημερινά και
- για όλους τους υπόλοιπους τύπους αμιάντου, είτε μεμονωμένους είτε σε μίγμα, συμπεριλαμβανομένων των μιγμάτων που περιέχουν χρυσότιλο, ίσα ή μεγαλύτερα από 0.10 ίνες/cm^3 για εργασίες με καθημερινή έκθεση ή/και ίσα ή μεγαλύτερα από μία αθροιστική δόση 6 ινοημερών/cm^3 επί τρίμηνη περίοδο για εργασίες που δεν επαναλαμβάνονται καθημερινά,

ο εργοδότης έχει την υποχρέωση:

- α. Να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες γιατρού εργασίας, όπως αυτός ορίζεται στο ν. 1568/85, ανεξάρτητα από τον αριθμό εργαζομένων στην επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση
- β. Να εφαρμόζει όλα τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 7,8,9,10 και 11 του παρόντος διατάγματος.
- γ. Να τηρεί όλα τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 16 του παρόντος διατάγματος.

Τα ανωτέρω αναφερόμενα επίπεδα έκθεσης των εργαζομένων σε αμιάντο, η υπέρβαση των οποίων καθιστά υποχρεωτική τη λήψη των πρόσθετων μέτρων προστασίας, καλούνται εφεξής όρια δράσης".

Άρθρο 6

Το άρθρο 6 (παράγραφος 3) του π.δ. 70α/88 καταργείται.

Άρθρο 7

Το άρθρο 12 του π.δ. 70α/88 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 12

Οριακές τιμές έκθεσης

Καθορίζονται οι ακόλουθες οριακές τιμές έκθεσης:

1. Η χρονικά σταθμισμένη μέση τιμή συγκέντρωσης ινών χρυσότιλου στον αέρα του χώρου εργασίας, στην οποία εκτίθενται οι εργαζόμενοι κατά την διάρκεια οποιασδήποτε 8ωρης ημερήσιας εργασίας μιας 40ωρης εβδομαδιαίας εργασίας, δεν πρέπει να ξεπερνά τις 0.60 ίνες/cm^3 αέρα.
2. Για όλους τους υπόλοιπους τύπους αμιάντου, είτε μεμονωμένους είτε σε μίγματα, συμπεριλαμβανομένων και των μιγμάτων που περιέχουν χρυσότιλο, η χρονικά σταθμισμένη μέση τιμή συγκέντρωσης ινών στον αέρα του χώρου εργασίας, στην οποία εκτίθενται οι εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε 8ωρης ημερήσιας εργασίας μιας 40ωρης εβδομαδιαίας εργασίας, δεν πρέπει να ξεπερνά τις 0.30 ίνες/cm^3 αέρα."

Άρθρο 8

Το άρθρο 14 του π.δ. 70α/88 αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 14

Ειδικές υποχρεώσεις εργοδοτών στις εργασίες κατεδάφισης

1. Ο εργοδότης ο οποίος αναλαμβάνει την εκτέλεση εργασιών κατεδάφισης κτιρίων ή κατασκευών, που περιέχουν εύθρυπτα μονωτικά υλικά από αμιάντο, και απομάκρυνσης του αμιάντου ή των υλικών αυτών από κτίρια όπου ο αμιάντος μπορεί να απελευθερωθεί στον αέρα του χώρου εργασίας, οφείλει:
 - α. Να καταρτίζει σχέδιο εργασίας.

- β. Να χρησιμοποιεί κατά το δυνατόν, εξειδικευμένο προσωπικό, που να γνωρίζει τους κινδύνους και τα μέτρα προστασίας από αυτούς.
 - γ. Να τοποθετεί πινακίδες προειδοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 15 του παρόντος διατάγματος.
2. Το σχέδιο εργασίας υποβάλλει ο εργοδότης πριν την έναρξη των προβλεπομένων εργασιών για έγκριση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
 3. Στο σχέδιο εργασίας πρέπει να αναφέρονται όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.
 4. Το σχέδιο εργασίας πρέπει να προβλέπει ότι:
 - α. Ο αμίαντος ή τα υλικά που περιέχουν αμίαντο θα απομακρύνονται στο μέτρο που είναι πρακτικά δυνατό, πριν από την εφαρμογή των τεχνικών κατεδάφισης.
 - β. Θα χορηγείται κατάλληλος εξοπλισμός σύμφωνα με το άρθρο 13 (παράγραφος 5) του παρόντος διατάγματος για την προστασία του προσωπικού που έχει αναλάβει τις εργασίες, και εφόσον απαιτείται και για την προστασία των λοιπών προσώπων που βρίσκονται στο χώρο των εργασιών ή κοντά στο χώρο αυτό.
 5. Επίσης το σχέδιο εργασίας πρέπει να περιέχει πληροφορίες σχετικά με:
 - α. Τη φύση και τη πιθανή διάρκεια των εργασιών.
 - β. Το τόπο εκτέλεσης των εργασιών.
 - γ. Τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους όταν οι εργασίες συνεπάγονται το χειρισμό αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμίαντο.
 - δ. Τα χαρακτηριστικά του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την προστασία και τον επιμελή καθαρισμό του προσωπικού που έχει αναλάβει τις εργασίες καθώς και για την προστασία των λοιπών προσώπων που βρίσκονται στο χώρο των εργασιών ή κοντά στο χώρο αυτό."

Άρθρο 9

Στο άρθρο 15 (παράγραφοι 1 και 2) του π.δ. 70α/88 η φράση "σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ/τος 422/79 «Περί συστήματος σηματοδότησεως ασφαλείας εις τους χώρους εργασίας»" αντικαθίσταται απο τη φράση "σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ.105/95 "Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφαλείας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ" (67/A).

Άρθρο 10

Μετά το άρθρο 16 του π.δ. 70α/88 προστίθεται νέο άρθρο 17 ως εξής:

"Άρθρο 17

Έλεγχος εφαρμογής

Ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (στα Κέντρα Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου ή στις Διευθύνσεις επιθεώρησης εργασίας και στις Διευθύνσεις απασχόλησης με τα αρμόδια Τμήματα τεχνικής και υγειονομικής επιθεώρησης εργασίας ή στα Τμήματα και Γραφεία επιθεώρησης εργασίας κλπ) σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

Για τις επιχειρήσεις των μεταλλείων, λατομείων, ορυχείων ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος διατάγματος ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης."

Άρθρο 11

Το άρθρο 17 του π.δ. 70α/88 αντικαθίσταται με νέο άρθρο 18 ως εξής:

"Άρθρο 18

Κυρώσεις

1. Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται, ανεξάρτητα από τις ποινικές κυρώσεις, οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 του ν. 2224/94 με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 της ΚΥΑ 88555/3293/30.9.88 που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89.
2. Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρθρου 25 του ν. 2224/94."

Άρθρο 12**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με την εξαίρεση των εξορκτικών δραστηριοτήτων αμιάντου για τις οποίες η ισχύς αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1999.

Στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 2 Ιουλίου 1997